

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/sledztwa/akty-oskarzenia/198505,406-Akt-oskarzenia-przeciwko-Slawomirowi-K-i-Januszowi-B.html>
03.03.2026, 11:20

406. Akt oskarżenia przeciwko Sławomirowi K. i Januszowi B.

Prokurator Oddziałowej Komisji ŚZpNP w Katowicach w dniu 8 lutego 2024 roku skierował do Wojskowego Sądu Okręgowego w Poznaniu akt oskarżenia przeciwko Januszowi B. i Sławomirowi K. – byłym prokuratorom Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w Gliwicach i Zielonej Górze o bezprawne pozbawienie wolności organizatorów strajku w KWK „Wujek” w Katowicach.

Po wprowadzeniu w Polsce stanu wojennego górnicy kopalni „Wujek” w Katowicach rozpoczęli strajk okupacyjny, który w dniu 16 grudnia 1981 r. zakończyła akcja pacyfikacyjna przy użyciu czołgów, broni palnej i oddziałów ZOMO, w następstwie której śmierć poniosło 9 górników, a 21 doznało obrażeń ciała. Po pacyfikacji kopalni strajkujący zostali zwolnieni do domów, poza Stanisławem P., który z raną postrzałową trafił do szpitala.

W dniu 23 grudnia 1981 r. w Wojskowej Prokuraturze Garnizonowej w Gliwicach wszczęto śledztwo w sprawie organizowania i kierowania strajkiem w dniach od 13 do 16 grudnia 1981 r. przez członków załogi KWK „Wujek” w Katowicach. W toku tego śledztwa tymczasowo aresztowano, wcześniej internowanych, Adama S., Mariana G., Stanisława P., Jerzego W., Jana H., Stanisława S., Zdzisława K. i Alinę M., a następnie skierowano przeciwko nim akt oskarżenia do Sądu Śląskiego Okręgu Wojskowego we Wrocławiu.

Po zakończeniu przewodu sądowego prokuratorzy biorący udział w rozprawie Janusz B. i Sławomir K. na polecenie Szefa ówczesnej Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w Gliwicach – Romana T. żądali wymierzenia oskarżonym wyjątkowo surowych kar, sięgających od 7 do 15 lat pozbawienia wolności oraz kar grzywny. Wyrokiem z dnia 9 lutego 1982 r. Sąd Śląskiego Okręgu Wojskowego we Wrocławiu, na sesji wyjazdowej w Katowicach, uznał Adama S., Mariana G., Stanisława P., Jerzego W., za winnych popełnienia czynów z art. 46 ust.1 i 2 dekretu o stanie wojennym i skazał: Stanisława P. na karę 4 lat pozbawienia wolności i karę dodatkową 3 lat pozbawienia praw publicznych, Jerzego W. na karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności i 3 lat kary dodatkowej pozbawienia praw publicznych, Adama S. i Mariana G. na kary 3 lat pozbawienia wolności i 2 lat kary dodatkowej pozbawienia praw publicznych. Nie wymierzył skazanym grzywny. Sąd uznał, iż zarzucany Janowi W. czyn wypełnia znamiona wykroczenia z art. 50 ust.1 dekretu o stanie wojennym i postępowanie wobec niego umorzył wobec uznania, iż sprawca nie podlega orzecznictwu sądów wojskowych. Sąd uniewinnił Jana H., Stanisława S., Zdzisława K. i Alinę M. od popełnienia zarzucanych im czynów.

Przeprowadzone w tej sprawie przez Oddziałową Komisję ŚZpNP w Katowicach

postępowanie przygotowawcze dostarczyło podstaw do przyjęcia, że prokuratorzy wnioskujący o wymiar kar wieloletniego pozbawiania wolności wobec pokrzywdzonych, przekraczający maksymalny dopuszczalny w art. 46 ust. 2 dekretu o stanie wojennym w wymiarze 5 lat, dopuścili się zbrodni komunistycznej i przeciwko ludzkości z przyczyn politycznych.

Czyny zarzucone w akcie oskarżenia zostały opisane w art. 18 § 1 kk w związku z art. 165 § 2 kk z 1969 r. przy zastosowaniu art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 roku o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

W dniu 20 sierpnia 2024 r. Wojskowy Sąd Okręgowy w Poznaniu postanowił umorzyć postępowanie karne w stosunku do obydwu oskarżonych z uwagi na brak zezwolenia na ściganie. Prokurator w dniu 29 sierpnia 2024 r. złożył zażalenie na powyższe postanowienie sądu.